

IZVAJANJE PROGRAMOV SPLOŠNEGA NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Št. operacije: 3311-11-059015 z dne 7. 3. 2012

Operacijo delno financira Evropska unija iz ESS (85%) ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport iz proračuna RS (15%). Operacija se izvaja v okviru operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve. Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi temelječi na znanju.

MATEMATIKA JE VSEPOVSOD interno gradivo

Gradivo pripravili: **Jana Mlačnik, Alida Zagorc Šuligoj**

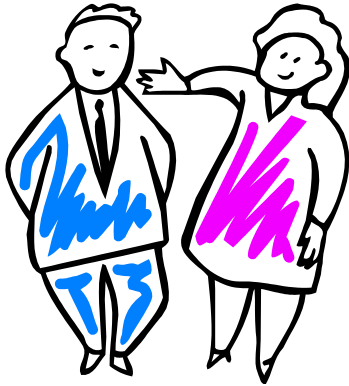
V Ljubljani, september 2012

1. Prepoznavanje sebe v učnem okolju.....	3
1.1. Opredelitev učenja.....	4
1.2. Klasifikacija učenja.....	5
1.3. Učna motivacija.....	6
1.4. Učenje učenja.....	6
1.5. Spodbudno učno okolje.....	7
1.5.1. Spodbudno učno okolje.....	9
1.6. Učne navade.....	11
1.7. Učni načrt.....	15
1.8. Upravljanje s časom.....	16
2. Strategije učenja.....	19
2.1. Osnovni pojmi.....	19
2.2. Klasifikacije učnih strategij.....	21
2.2.1. Primarne, sekundarne strategije.....	21
2.2.2. Strategije uspešnega branja.....	21
2.2.3. Učenje iz učbenikov.....	22
2.2.4. Učenje s poslušanjem.....	23
2.2.5. Učenje z miselnimi vzorci.....	24
3. Učni stili	25
4. Izguba strahu pred preverjanjem.....	37
5. Matematika.....	40
5.1. Učni list 1.....	40
5.2. Učni list 2.....	43
5.3. Učni list 3.....	46
5.4. Učni list 4.....	48
5.5. Učni list 5.....	49
6. Individualni izdelek.....	51
7. Viri in literatura.....	53

1. Prepoznavanje sebe v učnem okolju

Predstavitev

1. Ime, priimek/Name, surname.....
2. Datum rojstva/Date of birth.....
3. Kraj rojstva, država/Place, country of the birth.....
4. Rad/a imam/I like.....
.....
5. Ne maram/I don't like:.....
.....
6. Rad/a jem/I like to eat.....
.....
7. Obkrožite, kar velja za vas/Circle what applies to you:

Sem/ I am:

- vesel/a (happy)
- zadovoljen/ljna (satisfied)
- optimističen/a (optimistic)
- zgovoren/a (communicative, talkative)
- tih/a (silent)
- žalosten/a (sad)
- boječ/a (fearing)
- razočaran/a (disappointed)
- zvedav/a (curious)
- pogumen/a (brave)
- vljuden/a (polite)
- prijazen/a (friendly)
- .....

8. Moji cilji in želje/My wishes and goals:.....
 .....
 .....

9. Rad/a bi bil/a/I'd like to be:.....
 .....

10. Kako se počutite sedaj? How are you feeling now?
 (narišite ali napišite/draw or write)

1.1. Opredelitev učenja

Učenje je spreminjanje dejavnosti pod vplivom izkušenj z relativno trajnim učinkom.

Kategorije pojmovanj učenja:

- spreminjanje samega sebe kot osebnosti (posameznik drugače gleda na pojave v svetu in tudi nase, postaja samozavestnejši),
- proces ustvarjanja lastne razlage, da bi bolje razumeli resničnost, življenje in sebe,

- luščenje osebnega pomena (smisla) iz naučenega,
- ohranjanje, trajnejša zapomnitev dejstev, metod in postopkov z namenom poznejše uporabe,
- memoriranje posredovanih vsebin z namenom poznejše reprodukcije,
- kopičenje, kvantitativno povečevanje znanja.

Uradna in strokovna definicija učenja (UNESCO/ISCED 1993) se glasi:

»Učenje je vsaka sprememba v vedenju, informiranosti, znanju, razumevanju, stališčih, spretnostih ali zmožnostih, ki je trajna in ki je ne moremo pripisati fizični rasti ali razvoju podedovanih vedenjskih vzorcev« .

Ta opredelitev širi področje oz. vsebino učenja in razmejuje pojem učenja od pojma fiziološke rasti oziroma razvoja, ki je dedno zasnovan.

Do učenja pride na osnovi izkušenj, ob interakciji med človekom in njegovim fizikalnim in socialnim okoljem.

Štiri pojmovanja učiteljeve vloge (Fox):

1. Prenašalec znanja
2. Oblikovalec učenčevih sposobnosti in spretnosti
3. mentor, moderator učenčevega samostojnega učenja
4. spodbujevalec razvoja učenčevih potencialov, njegove celovite osebnostne rasti

1.2. Klasifikacije oblik učenja

Teorije učenja se razlikujejo zlasti v opredelitvah, kaj se učimo:

- **behavioristi** poudarjajo, da se učimo vedenja, torej novih **reakcij** na določene dražljaje (ne zanimajo jih procesi v človeku),
- **kognitivisti** pa, da se učimo **pomenov, smisla**, pri čemer so mentalni procesi predstavljanja, mišljenja ter obstoječe znanje odločilnega pomena za potek učenja.

Oblike učenja v zaporedju, kot se pojavljajo v otrokovem razvoju, so:

1. Učenje na osnovi **lastnih izkušenj**.
2. Učenje z **opazovanjem ali s posnemanjem**: otrok prevzame/posnema mimiko, obliko vedenja, ravnanje v socialnih situacijah (pomoč, agresivnost) na osnovi opazovanja drugih, in sicer ne povsem zavedno.
3. **Spoznavno učenje** je tesno prepleteno z besednim oz. simboličnim učenjem.
4. **Metakognitivno učenje** je učenje o učenju, je razmišljanje o svojem procesu učenja in njegovim uravnavanjem.

1.3. Učna motivacija

Za uspeh pri učenju ni pomembno le, da se znamo učiti, ampak tudi, da smo pripravljeni usmerjati svojo energijo v doseganje zastavljenih, tudi zahtevnejših učnih ciljev in pri tem vztrajati.

Učna motivacija je skupen pojem za vse vrste motivacij v učni situaciji; obsega vse, kar daje pobude za učenje (tako notranje, kot zunanje), ga usmerja, mu določa intenzivnost, trajanje in kakovost.

Gre za rezultat sovplivanja/interakcije **trajnejših osebnostnih potez** (interesi, stopnja storilnostne motivacije, raven aspiracije pri učencu) in **značilnosti učne situacije** (privlačnost, težavnost, smiselnost učnih nalog, medosebni odnosi).

O pomanjkanju učne motivacije govorimo, če se učenci lotevajo aktivnosti, povezanih z učenjem, le neradi, obotavljaje, pod prisilo; če med poukom sanjarijo, klepetajo, se miselno »izklopijo«; ali če se preprosto uprejo, izmikajo učnim nalogam, jih prepisujejo ali delajo »po poti najmanjšega odpora«.

Vrste učne motivacije

- **zunanja motivacija:** učimo se zaradi zunanjih posledic, ki niso nujen sestavni del same dejavnosti; kadar cilj ni v dejavnosti, ampak zunaj nje; učenje je le sredstvo za doseganje pozitivnih in izogibanje negativnim posledicam; običajno ni trajna – če vir zunanje podkrepitve izgine, dejavnost preneha; povezana s pritiski in z napetostjo, nizkim samospoštovanjem in zaskrbljenostjo
- **notranja motivacija:** cilj delovanja je v dejavnosti sami, vir podkrepitve je v nas; proces je pogosto pomembnejši od rezultata in je že sam po sebi vir zadovoljstva; je trajna; povezana je z ustvarjalnostjo, užitkom.

Vaja 1: Pogovor o motivaciji (kaj je motivira)

1.4. Učenje učenja

Učenje učenja je ključnega pomena za vse, ki se soočajo s hitro spreminjajočim svetom.

V prostoru Evropske skupnosti je učenje učenja **ena izmed osmih ključnih kompetenc**, ki jo v sodobni družbi znanja državljani potrebujejo, za osebno izpolnitev, socialno vključenost, aktivno državljanstvo in zaposlovanje”.

7

Učenje učenja razumemo kot kompetenco, ki **daje ljudem “motivacijo, avtonomnost in odgovornost za spremljanje njihovega življenja v danih družbenih razmerah.”**

Negotovosti, spremembe in tveganje lahko postanejo učna priložnost, tako za posameznike kot za skupnost.

Vaja 2: Pogovor o učenju učenja

1.5. Spodbudno učno okolje

Nobene rože ali ptice ni v bližini, samo majhen zaslon, na katerem črte begajo sem in tja, medtem ko otrok skoraj nepremično sedi zraven in z enim prstom pritiska na tipke. To je morda spodbudno učno okolje; kar zadeva čutne zaznave pa je izredno osiromašeno.

Nobenih vonjev ali okusov nobenega vetra ali ptičjega petja (razen, če je računalnik programiran, da proizvaja elektronsko ščebetanje), nobenega stika z zemljo, vodo, sončno svetlobo in toploto ... to učno okolje je tako rekoč avtistično – čutno, čustveno in socialno osiromašeno.« (John Davy)

Vaja 3: Pogovor o tem kaj je spodbudno učno okolje

Za uspešno delo otrok torej potrebuje spodbudno učno okolje.

- Pri tem imamo v mislih okolje, kjer se otrok dobro in varno počuti. V tem okolju je pisalna miza, primeren stol, na mizi ustrezne šolske potrebščine, ob mizi pa koš za smeti. Na mizi mora vladati red.
- Poskrbljeno mora biti tudi za dovolj svetlobe, tako umetne (svetloba žarnice) kot tudi naravne. Ta mora padati na mizo z leve strani, če je otrok desničar oziroma z desne, če je otrok levičar.
- Naš učenec za delo nujno potrebuje mir. Vsi člani družine naj bi bili seznanjeni z urnikom popoldanskega dela otroka za šolo. V tem času naj ga ne bi nihče motil. Da bo mir, naj bratje in sestre delajo naloge ob istem času.
- Televizor, radio in mobilni telefon morajo biti izklopljeni. Otrok se lahko s prijatelji dogovori, kdaj bo zopet dosegljiv na telefon.
- Osnovno pravilo naj bo: najprej domače naloge, potem televizijski, radijski program.
- **Kaj pa računalnik?** Previdno z njim! Veliko staršev se sprašuje, kako bi z računalnikom najbolje pomagali svojim otrokom, da bi se učinkoviteje učili. Veliko je odvisno tudi od računalniških programov. Ti naj bodo kakovostni. Mednje vsekakor sodijo različni urejevalniki besedil, programi za risanje, glasbeni programi, s pomočjo katerih se otrok srečuje z začetki komponiranja in ne nazadnje tudi programi z igrkami, ki dopuščajo različne ustvarjalne odzive.
- Učenec z razvitimi učnimi navadami že v šoli dobro poslušá učiteljevo razlago. Njegovi zapisi v zvezkih so urejeni, predvsem pa se uči vsak dan sproti, v skladu s svojim urnikom učenja. Dela se loti tako, da se pred tem spomni, kaj je v šoli o tem že slišal. Po potrebi si med učenjem izpisuje bistvo snovi, ki ga po tem poveže v celoto, pa tudi z znanjem iz drugih predmetov.

1.5.1. Elementi spodbudnega učnega okolja

a.) Razredna interakcija

Razredno dogajanje, medsebojno delovanje učiteljev in učencev, ki si obojestransko določajo način ravnanja, ki s svojim vedenjem pozitivno ali pa negativno delujejo drug na drugega, je zelo zapleten proces.

Gre za razredno interakcijo (besedna in nebesedna komunikacija; na učence ima večji vpliv besedna).

b.) Kakšen učitelj lahko ustvari dobro učno okolje

Učinkovit učitelj prepriča vse učence, da v šoli opravijo kvalitetno delo, izkoristijo svoje sposobnosti. Učenci so na sodelovanje pripravljeni, če delo zadovoljuje njihove potrebe.

- Učitelj mora biti to, kar je – kongruentnost (skladnost), da bo sposoben sprejeti učence takšne, kot so – empatičnost.
- Poskrbeti mora za prijazno delovno okolje, ki ustvarja ozračje gotovosti. To lahko uspe demokratičnemu učitelju, ki ustvari razredno vzdušje, v katerem je mogoče izmenjavati mnenja.
- Indirekten učitelj se je sposoben prilagajati individualnim posebnostim učenca in specifičnostim razrednega kolektiva – je fleksibilen.
- Njegovi učenci imajo pozitiven odnos do šole in učenja.
- Učiteljeva pojmovanja o bistvu učenja, o svoji vlogi in vlogi učencev, o ciljih njegovega dela pomembno vplivajo na njegov način poučevanja, na izbor metod in oblik, na njegove odločitve.

c.) Razred je skupnost učencev

Dobri medsebojni odnosi med učenci povečujejo notranjo motivacijo in učne dosežke. Učenci nujno potrebujejo dialog med seboj ali z učiteljem, da lahko uspešneje razumejo snov in poglobljajo znanje.

Učenje poteka v socialnem okolju, v socialni interakciji z drugimi ljudmi. Prav je, da učencu omogočimo sodelovanje z drugimi otroki, saj bo uspešneje pridobival nova znanja in imel večjo možnost za oblikovanje celotne osebnosti.

e.) Sodelovalno učenje

Sodelovanje je skupno delo za doseganje skupnega cilja.

Sodelovalno učenje je po Kaganu "delo (učenje) v majhnih skupinah, ki je oblikovano tako, da vsak učenec doseže najboljši učinek pri lastnem učenju, pomaga pa tudi drugim, da dosežejo vsi kar najboljše rezultate. Osrednje mesto pri tem ima interakcija v skupini." (Peklaj, 2000, 8)

Za delo v skupini so potrebne posebne komunikacijske veščine in veščine za sodelovanje v skupini.

Z izvajanjem sodelovalnega učenja se izboljšajo medsebojni odnosi med učenci. Način dela v razredu vpliva na vedenje učencev in na razvoj notranje motivacije za šolsko delo (doživljanje pozitivnih izkušenj, zmanjšanje strahu pred spraševanjem), dviga se učenčeva učna samopodoba, vpliva na količino navora, ki ga bo vložil v učenje in delo za šolo.

Sodelovalne skupine in tradicionalne skupine v razredu (Peklaj po Johnson in Johnson, 2000):

Sodelovalne učne skupine

1. pozitivna soodvisnost
2. posameznikova odgovornost
3. skupine so heterogene
4. vodstvene funkcije so porazdeljene
5. odgovornost drug za drugega
6. poudarek na kognitivnih in socialnih ciljih
7. poučevanje sodelovalnih veščin

8. učitelj opazuje sodelovalne veščine in poseže v delo, kadar je to potrebno
9. skupine analizirajo svoje delovanje

Tradicionalne učne skupine

1. ni pozitivne soodvisnosti
2. ni jasne posameznikove odgovornosti
3. skupine so homogene
4. določen je vodja
5. odgovornost samo zase
6. poudarek samo na kognitivnih ciljih
7. predpostavlja se obvladanje sodelovalnih veščin
8. učitelj je usmerjen v vsebino
9. ni analize delovanja skupin

Sodelovalno učenje – da ali ne

Sodelovalno učenje uporabimo pri predmetih, pri učnih urah in pri vsebinah, ki so primerne za delo v skupinah.

V sodelovalnih skupinah pridobivajo tako uspešni kot manj uspešni učenci, a jim je potrebno dajati priložnost tudi za tekmovanje z drugimi in za samostojno delo.

Nujna so tudi jasna pravila obnašanja, npr. glede stopnje glasnosti pri delu v skupini, glede prehodov s skupinskega dela na frontalni način pouka.

Sodelovalne veščine, s katerimi odpravimo težave pri delu v skupini

(Peklaj, 2000, 41):

- ✓ poslušanje,
- ✓ usmerjanje pozornosti na vse člane skupine in vzpodbujanje vseh članov skupine,
- ✓ usmerjanje pozornosti na nalogo in vztrajanje pri nalogi,
- ✓ sprejemanje (zamisli, drugih učencev), odprtost, spodbujanje izražanja različnih zamisli, izrekanje pohval,
- ✓ ustrezna pomoč (razlaga, vztrajanje na tem, da učenci razlago uporabijo pri reševanju svojega problema),
- ✓ nadzorovanje glasnosti,
- ✓ razvijanje občutka odgovornosti.

1.6. Učne navade

Učne navade so ožji pojem, kot splošne delovne navade - vsebujejo vse tiste dejavnosti, ki olajšujejo proces učenja in omogočajo, da teče gladko, racionalno (brez nepotrebne dela in razmišljanja ter ustavljanja ob raznih dejavnostih)

VPRAŠALNIK O UČNIH NAVADAH

Pred vami je vprašalnik o učnih navadah. Izpolni naj ga tisti za katerega je vprašalnik smiseln oziroma izberite le smiselna vprašanja glede na vašo trenutno situacijo (študirate, ste zaposleni...)

1. Ste zadovoljni svojimi ocenami?

- a.) ne
- b.) da

2. Kolikokrat na dan se učite?

- a.) se ne učim vsak dan
- b.) 1x na dan
- c.) 2x na dan
- d.) nenehno sem za knjigam

3. Koliko ur se učite (dnevno ali tedensko) v urah?

---

4. Kolikokrat na teden se učite?

- a.) vsak dan
- b.) 1x na teden
- c.) 2x na teden

d.) 3-4x na teden

5. Ponavadi se učim...

- a.) zjutraj
- b.) preden grem spat
- c.) ko pridem iz šole
- d.) zvečer

6. Se kdaj učite ob TV-ju ali glasbi?

- a.) nikoli, ko se učim je pomembna sam knjiga
- b.) ja, včasih pa res
- c.) da.

7. Kaj pa domača naloga?

- a.) delam jo redno
- b.) neredno
- c.) kolikor se mi kdaj da
- d.) samo pri nekaterih predmetih

8. Kdaj naredite domačo nalogo?

- a.) takoj, ko pridem iz šole
- b.) zjutraj
- c.) v šoli prepisujem
- d.) zvečer
- e.) medtem, ko gledam TV

9. Plonkate?

- a.) da, skoraj vedno
- b.) sam pri enih predmetih
- c.) ne nikoli

10. Koliko dni pred pisnim preizkusom se pričnete pripravljati nanj?

---

11. V katerem prostoru se učite?

---

12. Ali vam kdo pomaga pri učenju? Kdo in zakaj?

---

13. Ali naredite odmor med učenjem?

---

14. Kako dolgo traja odmor? Zapišite!

---

15. Kako ste zadovoljni z svojimi navadami učenja doma?

---

16. Obrazložite kako se učite (berete, ponavljate, naredite miselne vzorce, izpisujete, povezujete, vas kdo sprašuje)?

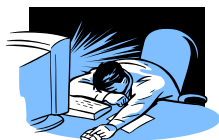

Vaja 4: Pogovor o učnih navadah

1.7. Učni načrt

Koliko spanja je potrebnega?

- ✓ 20 % ljudi potrebuje malo spanja – samo 6 ur ali manj
- ✓ 70 % ljudi potrebuje normalno veliko spanja - 7 do 9 ur
- ✓ 10 % ljudi potrebuje zelo veliko spanja – več kot 9 ur

V predšolski dobi smo mnogo stvari pridobili zelo hitro, brez slabih izkušenj in predvsem na spontan način. Neformalno učenje, ki se odpira na odprtost, aktivnost in neomejenost sposobnosti učečega, je premalo poudarjeno, čeprav vemo, da nas spremlja že od malih nog. Ljudje smo učeča se bitja.

Vsak se lahko nauči učiti se, tudi na zabaven način, če spozna sebe in metode učenja, ki mu ustrezajo.

Vaja 5: Določite si učni načrt, da boste lažje predelali gradivo!

KDAJ, KJE, KAKO

- učil se bom: zjutraj/popoldan
- v službi/doma/v knjižnici/v središču za samostojno učenje/v internetnici
- učil se bom vsak dan dve uri/štiri ure z odmorom/cel popoldan z presledki/ (priporočam, da ob sedenju pri računalniku delate kratke odmore, se pretegnete, naredite počep, dva. Se za trenutek zazrete skozi okno, ali v steno in si odpočijete oči.)

Za zahtevnejše uporabnike:

- ✓ po poglavjih bom prebral še dodatno literaturo
- ✓ informacije bom poiskal tudi na internetu in jih kritično uporabil
- ✓ o snovi se bom pogovoril tudi s kolegi (mogoče bom zapisal povratno informacijo tudi avtorjem gradiva)

1.8. Upravljanje s časom

Koliko spanja je potrebnega?

- ✓ 20 % ljudi potrebuje malo spanja – samo 6 ur ali manj
- ✓ 70 % ljudi potrebuje normalno veliko spanja - 7 do 9 ur
- ✓ 10 % ljudi potrebuje zelo veliko spanja – več kot 9 ur

V predšolski dobi smo mnogo stvari pridobili zelo hitro, brez slabih izkušenj in predvsem na spontan način. Neformalno učenje, ki se odpira na odprtost, aktivnost in neomejenost sposobnosti učečega, je premalo poudarjeno, čeprav vemo, da nas spremlja že od malih nog. Ljudje smo učeča se bitja.

Vsak se lahko nauči učiti se, tudi na zabaven način, če spozna sebe in metode učenja, ki mu ustrezajo.

Ves dan v vrhunski formi kronobiologija (gr. khrónos = čas, biologija = veda o življenju)

- Človek živi v 24 urnem ritmu, glava in telo imata pri tem vsako uro svoje močne in šibke točke poznati svoj notranji urnik.
- Izkoriščanje svoje osebne krivulje uspeha!

6.30

- vstajanje, tuš, zajtrk (vsaj 15 min. s pravimi viri energije iz ogljikovih hidratov, vitaminov in beljakovin)

7.00 – 8.00

- “last minute učenje” – v tej zgodnji uri se je mogoče zelo hitro zapomniti npr. besede, zgodovinske podatke;
- deluje na poti do šole

9.30

- start za vrhunske dosežke – v šolah glavni odmori zaradi potrebe po kisiku
- v naslednjih urah je glava v vrhunski formi

10.00 – 11.00

- “najboljši čas za preizkuse znanja, šolske naloge, zapletena vprašanja
- krvni obtok deluje s polno močjo in po telesu prenaša ogromno količino energije

12.30

- odmor

13.30

- faza zmanjšane učinkovitosti (ni nujno krivo kosilo; kri ne kroži s polno močjo v glavi, ampak v spodnjem delu telesa – konec koncev je treba kosilo prebaviti);
- ni dober čas za razmišljanje;
- domače naloge naj se prestavijo na pozneje; sveži zrak in gibanje preženeta utrujenost;
- kosti ob tej zgodnji popoldanski uri so najbolj prožne

14.00 – 15.30

- učenje za življenje; najboljši čas za učenje novih besed;
- najboljši čas za razumevanje snovi;
- najboljši čas za inštrukcije;
- najboljši čas za vaje;
- dolgoročni spomin je v tem času sposoben vrhunskih dosežkov;

16.00

- odmor

17.30 do 19.00

- zrel za olimpijado – čas za športne in rekreacijske aktivnosti;
- tudi najmanjše mišično vlakno dobi energetski zagon

19.30

- pravi čas za glasbo, film – vsi čuti so prav posebej občutljivi;

- najboljši čas za pogovor, da boš slišan

22.00-23.00

- čas za pripravo na spanje (spanje v udobni postelji, brez računalnika in drugih elektronskih naprav v spalnici – patogeni elektrosmog)

Vaja 6: Pogovorite se o času in časovnem razporedu učenja

2.1. Osnovni pojmi

Učna uspešnost je v veliki meri odvisna od tega, kako se zna kdo učiti, ali uporablja dobre, kakovostne pristope in strategije, kako zna informacije, ki jih dobi o rezultatih svojega učenja, vgraditi v izboljšanje svojih učnih postopkov in ali o svojem učenju sploh razmišlja.

S kakovostnimi učnimi strategijami lahko učenec delno nadomesti primanjkljaje v sposobnostih, vendar manj sposobni učenci potrebujejo še posebno skrbno in načrtovano pomoč, da se naučijo učiti se.

Pogoj, da učenec uravnava svoje učenje, je obvladanje učnih strategij. Od tega, kako učenec pozna samega sebe in učne strategije ter učne strategije uporablja, je odvisno, ali bo svoje učenje lahko uravnal.

Torej je poznavanje učnih strategij izrednega pomena za učitelje, svetovalne in druge pedagoške delavce, saj lahko ti učencem pri učenju najbolj pomagajo in jih usmerjajo.

»**Učne strategije** predstavljajo načine doseganja učnih ciljev, vrsto splošnega načrta oziroma 'napada'« (Woolfolk 2002, str. 254).

»**Učna strategija** je zaporedje ali kombinacija v cilj usmerjenih učnih aktivnosti, ki jih posameznik uporablja na svojo pobudo in spreminja glede na zahteve situacije« (Marentič Požarnik 2008, str. 167).

Učenci si učne strategije oblikujejo na osnovni svojih učnih izkušenj, mentalnih modelov učenja in usmerjenosti v učenju (Šteh 1999).

Učna strategija je zaporedje ali kombinacija v cilj usmerjenih učnih aktivnosti, ki jih posameznik uporablja na svojo pobudo in spreminja glede na zahteve situacije. Strategije lahko delimo na spoznavne (kako si snov zapomniti, strukturirati) in materialne (kako delati zapiske, izpiske).

Učna taktika je specifičnejša in ožje usmerjena v konkretni cilj in predstavlja del širše strategije (npr. učna strategija strnjevanja obsežne snovi lahko vsebuje ne ravno uspešno taktiko naučiti se le debelo tiskanih besed).

Pojmovanje učenja ali tudi **mentalni model učenja** je sistem idej – pogosto tudi napačnih, pomanjkljivih in ne povsem ozaveščenih – ki jih ima posameznik o tem, kaj je namen in bistvo učenja.

Učni pristop je značilna kombinacija učnih strategij in je delno odvisna tudi od okoliščin, zahtevnosti snovi in vrste preverjanja – npr. globinski ali površinski pristop k učenju.

Pri učnih stilih gre za **različne pristope** k učenju in študiranju (Woolfolk 2002).

Ločimo globinski in površinski pristop k učenju.

- ✓ **Učencem z globinskim učnim pristopom** je pomembno samo učenje in ne toliko ocena njihove uspešnosti.
- ✓ Na drugi strani so **učenci s površinskim učnim pristopom** motivirani z nagradami, ocenami in zunanjimi standardi (prav tam). Prav tako je učenec z globinskim pristopom osredotočen na pomen besedila in na glavne ideje, med učenje povezuje posamezne dele, dela zaključke in novo znanje povezuje s predznanjem (Marentič Požarnik 2008).
Pri površinskem pristopu je pomembno učencu to, da pozna posamezna dejstva in ideje ter jih med sabo ne povezuje.
- ✓ **Govorimo tudi o strateškem pristopu**, kjer gre za kombinacijo globinskega in površinskega pristopa (prav tam). Iz tega lahko zaključimo, da je za učence, ki samouravnajo učenje, značilen strateški ali globinski pristop k učenju.

Učni stil je za posameznika značilen način lotevanja učnih nalog. Gre za skladno celoto učnih aktivnosti, ki jih običajno uporabljamo in s katerimi uravnavamo učni proces.

Ko učenec v nekem obdobju v svoje učenje vključuje vedno več istih kombinacij aktivnosti, govorimo o **stilu učenja**. Stil učenja ni trajna osebna lastnost. Stil učenja je zbirka strategij, ki jim posameznik daje prednost in jih običajno uporablja v večini učnih situacij.

Ob spremembi učnih okoliščin lahko spremeni svoj stil učenja. Ker so posamezne strategije v nekaterih situacijah bolj, v nekaterih pa manj uporabne, je odlika, če posameznik zna svoje učenje prilagajati različnim učnim zahtevam .

Učna usmerjenost je celota osebno in čustveno obarvanih ciljev, motivov in pričakovanj, povezanih z učenjem – npr. usmerjenost v osebni smisel, reprodukcijo snovi, visoke dosežke ali praktične rezultate.

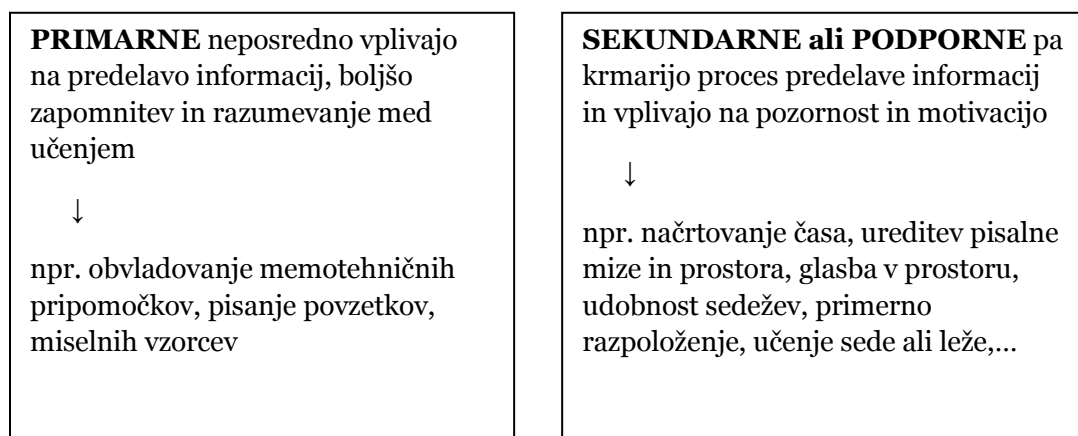
Samostojno učenje ali samouravnavanje procesa učenja je zmožnost samostojnega uravnavanja in kontroliranja učenja ter sprejemanja pomembnih odločitev o učenju, ki jih sicer sprejema učitelj.

Metaučenje je zavestno uravnavanje lastnega učnega procesa na osnovi razmišljanja o njem, kontroliranja in spremljanja – npr. vedeti, kdaj nekaj znaš in kdaj ne, obvladovanje postopkov samokontrole in samoevalvacije, preverjanje kakovosti svojih dosežkov in spreminjanje strategij na tej osnovi. Gre za metakognitivne strategije. 21

2.2. Klasifikacija učnih strategij

2.2.1. Delitev na **primarne** in **sekundarne** strategije

2.2.2. Strategije uspešnega branja

Bralne učne spretnosti ali strategije delimo na:

- predbralne (iskanje virov, iskanje podatkov v knjigah),
- bralne v ožjem smislu (samo branje z razumevanjem, ugotavljanje bistva ...),
- strategije po branju (zlasti poročanje o prebranem).

Za razvijanje branja z razumevanjem ne zadošča obvladovanje tehnike branja besed in stavkov. Pomembno je hkrati razvijati tudi znanje, ki je »zunaj« besedila in ki šele

omogoča, da znamo odkriti v besedilu nelogičnost, da razumemo namen in globljo strukturo besedila. Besedila ne moremo razumeti, če nimamo v svoji spoznavni strukturi ustreznega **mentalnega modela ali sheme** – torej nekega predhodnega poznavanja osnovnih pojmov in zveze med njimi → primer: če beremo besedilo o rojstnodnevni zabavi, je dobro pred tem vedeti, kako običajne take zabave sploh izgledajo.

Značilnost dobrega bralca je **prilagajanje načina in hitrosti namenu** – beremo v različnih prestavah.

Primeri:

- ⇒ **preletavanje** omogoča osnovno orientacijo po besedilu,
- ⇒ s **pregledovanjem** izbranega besedila dobimo splošen vtis, ki predstavlja prvo stopnjo učenja,
- ⇒ s **temeljnim branjem** izluščimo glavne misli,
- ⇒ z **najtemeljitejšim branjem** se želimo naučiti poleg glavnih misli tudi pomembnih podrobnosti, prebrano povezati z že znanim ali z drugimi avtorji, globlje razumeti celoto ter jo obvladati,
- ⇒ **kritično branje** predstavlja poseben pristop, v katerem primerjamo in tehtamo avtorjeve argumente ter razlikujemo med dejstvi in domnevami,
- ⇒ pri **ustvarjalnem branju** se sprašujemo, kako bi se dale navedene ideje uporabiti.

Vaja7: Razgovor o branju

2.2.3. Učenje iz učbenikov in drugih virov

Učbenik naj bi spodbujal t.i. **matemagenske aktivnosti** – aktivnosti, ki rojevajo učenje: postavljanje vprašanj v, ob ali na koncu besedila, zapisovanje po razlagi, izpisovanje in podčrtavanje besedila.

Že zelo zgodaj (4., 5. razred devetletke) naj se začne navajanje na učenje iz učbenika oz. prilagajanje učenca učbeniku in se sistematično nadaljuje skozi vse šolanje. Vse bolj pa je tudi zaželeno in potrebno, da znajo učenci pri učenju kombinirati podatke iz učbenika in drugih virov; da jih znajo najti, izbrati, si iz njih potrebno izpisati, primerjati izpiske, kombinirati ipd.

Nove možnosti pri razvijanju strategij uspešnega učenja nudi **širjenje novih elektronskih medijev**: učenje z računalnikom, multimedija, učenju namenjene zgoščenke, učbenik v obliki nadteksta, iskanje informacij po internetu, komuniciranje učitelja z učenci ter med seboj preko računalnika. 23

Ne smemo pa zanemariti učenja iz izkušenj – ob stiku z naravo, z umetnostjo, na terenskem delu, ekskurzijah, delovni in pedagoški praksi ...

Vaja8: Razgovor o učenju iz učbenikov

2.2.4. Učenje s poslušanjem

Med učnimi metodami še močno prevladuje razlaga oz. predavanje, pa tudi radio in televizija sta lahko vir pomembnih informacij. Zato je treba znati tudi učinkovito poslušati.

Nekaj strategij učinkovitega poslušanja razlage:

- pozornost na namige, ki strukturirajo snov («Obdelali bomo tri teorije»),
- aktivno samospraševanje med predavanjem («Kaj to pomeni? S čim je povezano?»),
- odgovarjanje (vsaj v mislih) na vprašanja, ki jih dober predavatelj običajno vključi med predavanje,
- selektivno in pregledno zapisovanje po razlagi.

Vaja9: razgovor o pomenu poslušanja za učenje

2.2.5. Učenje z miselnimi vzorci in s pojmovnimi mrežami

Miselni vzorec je pomembna strategija učenja. Gre za zapisovanje le ključnih besed v razvejano razporeditev in je drugačno od običajnega, linearnega, zaporednega zapisa.

Glavna pravila, ki jih pri miselnih vzorcih upoštevamo:

- ☼ zapisujemo le ključne besede, največkrat samostalnice, s tiskanimi črkami,
- ☼ ključne besede razvrščamo v središče in podsredišča, med seboj jih povezujemo s puščicami,
- ☼ uporabljamo lahko tudi barve in razne simbole ter slike; zaželena sta izvirnost in humor.

Nevarnosti predstavljajo pretiravanja ali poenostavljanja v uporabi tega pripomočka. Učitelji, ki predstavijo snov v obliki miselnih vzorcev, ki so jih izdelali sami, in zahtevajo, da se jih učencu učijo na pamet, zgrešijo glavni namen te strategije – namreč, da učenec sam s svojim miselnim naporom izlušči glavne misli in njihove odnose.

Za ugotavljanje obstoječega znanja in razumevanja ter za uspešnejše učenje pojmov in povezav so posebej priporočljivi miselni vzorci v obliki **POJMOVNIH MREŽ** ali **ZEMLJEVIDOV**. Z navadnimi miselnimi vzorci se razlikuje zgolj v tem, da so vsi odnosi med pojmi ustrezno označeni z izrazi kot so: obsega, se deli na, povzroča ipd. so zahtevnejši in zato miselno tudi produktivnejši.

Vaja10: Razgovor o miselnih vzorcih

3. Učni stili

“Zares izobražen je le tisti, ki se je naučil učiti se.” Carl Rogers

Šolska psihologija loči med naslednjimi učnimi stili:

- + **VIZUALNIM** (vid) besede si najbolje zapomni, če ob pojmih nariše sličice
- + **AVDITIVNIM** (sluh) učno snov si najbolje zapomni, če si jo posname na kaseto
- + **KINESTETICNIM** – besede si zapomni, da dela poskuse ali se dotika predmetov
- + **MULTIPLIKACIJA** – kombinacija različnih učnih stilov

Vizualni - to je videti dobro!

Kinestetiki – Čutim, da je dobro!”

Avditivni – tole mi dobro zveni!

Znanstveno je dokazano, da se človek stvari lažje spomni in jih bolje ohrani v spominu, če uporabi več čutil:

- * zapomniš si 20 % tega, kar slišiš
- * zapomniš si 30 % tega, kar vidiš
- * zapomniš si 50 % tega, kar slišiš in vidiš
- * zapomniš si 70 % tega, kar slišiš in vidiš in o čemer takoj nato tudi govoriš
- * zapomniš si 90 % tega, kar slišiš, vidiš, o čemer govoriš in kar si sam doživel ali naredil

Učenje glede na različne učne stile

AVDITIVNI TIP

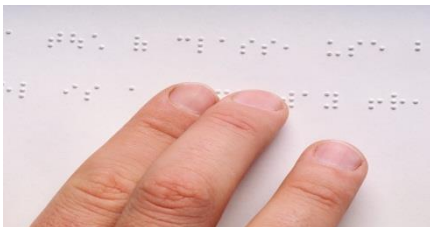
- ✗ glasno branje snovi, glasno ponavljanje matematičnih, kemijskih enačb
- ✗ med učno seanso dovoljena glasba (ob pravi glasbi se je mogoče lažje zbrati, ker so misli v sozvočju)
- ✓ tuji jeziki mu običajno ne delajo težav
- ✓ pri slovenščini ali tujem jeziku naj uporablja intervju, snemanje branja, nepravilnih glagolov na kaseto
- ✓ hrup ga zlahka zmoti
- ✓ udeležuje naj se potopisnih predavanj in predavanj, ki ga zanimajo
- ✓ glasbo ima raje kot risanje
- ✓ pomagaj si s petjem, z rimami, - rad sliši navodila s šalami ...
- ✓ zaradi poslušanja naj sedi čim bolj v prvih vrstah, da ni med njim in učiteljem veliko motenj
- ✓ uči se tako, da informacijam poišče zvočne in besedne asociacije
- ✓ informacije bolje posreduje ustno kot pisno - javlja naj se za govorne vaje, predstavitve pred razredom
- ✓ ko dobi nalogo od učitelja, ponovi naglas, če si prav razumel (isto pri ostalih navodilih – trgovina ipd.)
- ✓ besede bolje izgovarja kot zapisuje
- ✓ pri učnih težavah naj učne ure posname na kaseto in naj jih posluša
- ✓ rad glasno bere in posluša zgodbe
- ✓ med branjem včasih premika ustnice
- ✓ med učenjem nobenega hrupa
- ✓ med delom rad govori sam s seboj
- ✓ naj govori o snovi sam s seboj in naj snov razloži vsakemu, ki ga želi poslušati
- ✓ si najbolj zapomni informacijo, če jo sliši

VIZUALNI TIP

- ✗ najmočnejši čut je vid
- ✗ “poskeniranje” okolice in shranitev najpomembnejših informacij
- ✗ investiranje v debele flomastre in papir za plakate
- ✗ najlažje doseganje učnih ciljev s pomočjo preglednic, ilustracij ipd

- ✓ je vnet bralec, raje bere sam kot pa poslušča - najbolj priporočljivo učenje – preko miselnih vzorcev
  - ✓ velikokrat odgovarja le z da ali ne - uporaba učnih kartotek
  - ✓ pozabi prenesti ustna sporočila, prosi za - zapisovanje obveznosti, ciljev ...
- ponovitev, ker presliši (da bi nas slišal, nas mora videti)
- ✓ med poslušanjem se nehote zasanja - uporaba koledarjev – slike
  - ✓ veliko čeka med učenjem in govori - izdelava knjižic na posamezno temo, plakatov, receptov
  - ✓ govori hitro, velikokrat ve, kaj reci pa se ne - urejanje zbirke, dnevnika
- spomni pravih besed
- ✓ uporaba fotoesejev, potopisnih knjig, vodnikov, povzetki, življenjepisi
  - ✓ hrup ga ne moti, ker informacije spremlja z očmi
  - ✓ uporablja naj brošure, zemljevide, delovne liste, razstavne panoje, pobarvanke (za mlajše)
  - ✓ opazi podrobnosti – bolj si zapomni tisto, kar vidi, kot tisto, kar sliši
  - ✓ zapiske naj kombinira s slikami, razpredelnicami, tabelami, reklamami, časopisnimi izrezki ...
  - ✓ je dober načrtovalec
  - ✓ ima naj dobro urejene zapiske – barve, točke, preglednice, miselne vzorce
  - ✓ je urejen, organiziran
  - ✓ preden začne z učenjem naj ima celosten pregled nad početjem in smislom

KINESTETICNI TIP

- * stvari najbolje dojame s preizkušanjem, igranjem in veliko gibanja
  - * ne učenje besed na pamet, temveč uporaba besedišča iz učne snovi v preprostem pogovoru
- ✓ je fizično orientiran, bolje dela v udobnem, urejenem okolju
  - ✓ poskrbeti za vodo in primerno hrano, ker porabi veliko energije z gibanjem
  - ✓ rad igra različne vloge, je klovn v razredu
  - ✓ učenje preko življenjske izkušnje, pomoč prijatelju, skupno učenje, obisk delavnic, eksperimentiranje ...
  - ✓ ima rad filme in knjige, kjer je veliko akcije, rezbarjenje, slikanje, kolaži, zgodbe na panoju, uporaba plastelina, izdelovanje okraskov
  - ✓ -grdo piše, bere tako, da s prsti sledi besedam
  - ✓ izdelava lastnih modelov (hribovje, ...) risanje načrtov, terariji, akvariji, ... učenje preko videa in računalnika
  - ✓ lažje si zapomni med hojo, z govorom, z gledanjem, z aktivnostjo
  - ✓ uporaba računalnika, strojev, merilnih naprav, tehtnic, škarij, lepila ...

- ✓ rad se dotika ljudi, stoji tesno ob njih
- ✓ naj izdelava miselne vzorce, učne kartice, preglednice, kartice s formulami ...
- ✓ je zelo čuteč, krivice ga bolijo, situacije presoja z občutki
- ✓ najraje se uči, ko s predmeti nekaj počne ali - datume obveznosti naj si zapisuje izdeluje
- ✓ ima slabe organizacijske sposobnosti, veliko naj se giba, med učenjem lahko hodi in govori
- ✓ pozablja
- ✓ naj se dotika stvari in jih uporablja, popravlja, razdira, sestavlja ...
- ✓ ne more dolgo sedeti pri miru
- ✓ informacijo predela s čutili - sodeloval bo, če bo imel dober odnos z učiteljem

VPRAŠALNIK »UČNI STILI«

Rešitve vprašalnika, ki je pred Vami, Vam bodo pomagale pri razlagi lastnega oz. prevladujočega učne stila. Verjetno ste z leti že razvili učne »navade«, ki vam pomagajo, da iz nekaterih izkušenj pridobite več kot iz drugih. Ker pa se tega verjetno ne zavedate, vam bo vprašalnik pokazal vaše prednosti pri učenju, tako da boste lažje izbrali tako obliko, ki najbolje ustreza vašemu stilu.

Reševanje ni časovno omejeno. Verjetno boste potrebovali 10 do 15 minut. Kako natančni bodo rezultati, je odvisno tudi od vaše odkritosti pri izbiri odgovorov. Pravilnih ali napačnih odgovorov ni. Če se s trditvijo bolj strinjate kot ne, v okence zapišite kljukico (✓). Če pa se s trditvijo bolj ne strinjate, kot strinjate, pustite prazno.

1. Natančno znam ločiti, kaj je prav in kaj narobe, kaj je dobro in kaj slabo.
2. Pogosto kaj naredim ne glede na možne posledice.
3. Probleme rešujem postopno.
4. Prepričan sem, da pravila omejujejo ljudi.
5. Ljudje me cenijo, ker preprosto in naravno povem, kar mislim.
6. Pogosto se izkaže, da so dejanja, ki jih narekujejo čustva, prav tako učinkovita kot tista, ki jih vodi razum.
7. Rad imam delo, pri katerem imam čas za temeljit razmislek in popolno izvedbo.
8. Vedno vprašam za mnenje še druge.
9. Najpomembnejše je tisto, kar deluje v praksi.

10. Zelo rad si nabiram nove izkušnje.
11. Ko se pojavi neka nova teorija ali nov pristop, ga želim takoj praktično preizkusiti.
12. Do sebe sem zelo discipliniran, na primer glede prehrane, rekreacije, dnevnih opravil itd.
13. Ponosen sem, če natančno opravim vsako delo.
14. Dobro se ujemam z logiki in analitiki, manj pa z ljudmi, ki reagirajo spontano, »nerazumsko«.
15. Posebno skrb posvetim pregledovanju podatkov, ki so mi na voljo, in se izogibam hitrim sklepom.
16. Odločam se previdno in šele, ko pretehtam različne možnosti.
17. Bolj me privlačijo sveže, nenavadne kot pa praktične zamisli.
18. Na maram nereda, vseč mi je, če stvari tečejo po ustaljenih vzorcih.
19. Utečenih postopkov se držim le toliko časa, dokler se mi zdi, da bom tako uspešno dokončal zastavljeno nalogo.
20. Svoja dejanja rad povezujem s splošnimi načeli.
21. V pogovoru rad hitro preidem k bistvu.
22. Do ljudi sem zadržan in z večino imam samo poslovne odnose.
23. Zame pomenijo izziv samo nove in drugačne stvari.
24. Rad se družim s spontanimi ljudmi, ki se znajo zabavati.
25. Preden pridem do sklepa, natančno pregledam vsako podrobnost.
26. Zelo težko na hitro predlagam nekaj novega.
27. Prepričan sem, da je treba takoj preiti k bistvu.
28. Previden sem in zato ne sklepam prehitro.
29. Zbiram različne informacije iz različnih virov – čim več podatkov, tem bolje.
30. Lahkomiselni ljudje, ki ne jemljejo stvari resno, me zelo motijo.
31. Preden povem svoje mnenje, prisluhnem stališčem drugih ljudi.
32. Odkrito povem, kaj čutim.
33. V razpravah se zabavam, ko gledam, kako drugi manevrirajo.
34. Na dogodke se odzivam spontano in se prilagajam okoliščinam; nikoli ne načrtujem vnaprej.
35. Privlači me delo z mrežnimi analizami, tabelami, diagrami, razpredelnicami in podobno.
36. Skrbi me, kadar moram hiteti, da ne bi zamudil roka.
37. Ideje ocenjujem glede na njihovo praktično vrednost.
38. Tihi, razmišljajoči ljudje me motijo.
39. Pogosto me vznemirijo ljudje, ki vedno nekam hitijo.
40. Pomembneje je uživati ta trenutek, kot pa misliti na preteklost ali prihodnost.
41. Menim, da so odločitve, ki temeljijo na natančnih analizah, pravilnejše od intuitivnih.
42. Pri svojem delu sem perfekcionista.
43. V razpravah sem navadno poln novih zamisli.
44. Na sestankih povem praktične, realistične zamisli.
45. Večina pravil je zato, da jih kršimo.
46. Raje se držim v ozadju in pretehtam vse možnosti.
47. V trditvah drugih ljudi pogosto najdem slabosti in protislovja.
48. V povprečju več govorim, kot poslušam.
49. Pogosto najdem bolj praktične in boljše rešitve kot drugi.
50. Mislim, da bi morala biti pisna sporočila kratka in jedrnata.
51. Prepričan sem, da bi morale zmagati praktično, logično mišljenje.
52. Z ljudmi se raje pogovarjam o specifičnih zadevah, kot pa da bi navezoval družabne stike.
53. Rad imam ljudi, ki se stvari lotijo praktično in ne teoretično.
54. Če se pogovori odmikajo od bistvenega in se vrtijo okoli nepomembnih zadev, postanem nestrpen.
55. Če moram napisati sporočilo, naredim vrsto osnutkov, preden oddam končno verzijo.

56. Rad preizkušam, ali stvari delujejo v praksi.
57. Do odgovorov prihajam po logični poti.
58. Rad sem tisti, ki največ govori.
59. Pogosto opažam, da sem v pogovorih realist in da tudi druge usmerjam k bistvu ter se tako izognem nepotrebnemu razglabljanju.
60. Preden se odločim, natančno preudarim vse možnosti.
61. Ko se pogovarjamo, opažam, da sem najbolj objektivni in nepristranski.
62. V razpravah se ne izpostavljam rad in zato ne govorim veliko.
63. Rad bi znal povezati trenutna dejanja z dolgoročno podobo.
64. Ko gredo stvari narobe, sem srečen, ko se jih otrem, in jih jemljem le kot novo izkušnjo.
65. Nove, spontane zamisli zavračam, češ da so nepraktične.
66. Najbolje je dobro premisliti in šele potem ukrepati.
67. Na splošno raje poslušam, kot govorim.
68. Z ljudmi, ki težko sprejmejo logični pristop, sem neusmiljen.
69. Največkrat se izkaže, da cilj posvečuje sredstvo.
70. Ni mi mar, če ljudi prizadenem, glavno je, da je delo opravljeno.
71. Zelo se počutim utesnjenega, kadar imam določene natančne cilje.
72. Navadno sem tisti, ki drži družbo pokonci.
73. Naredim vse, kar koristi mojemu poslu.
74. Natančno načrtovano delo me dolgočasi.
75. Zelo rad raziskujem teoretične podlage, ki podkrepijo zadeve in dogodke.
76. Vedno me zanima, kaj si mislijo drugi.
77. Zame morajo biti sestanki dobro pripravljene, slediti morajo dnevni redu itn.
78. Spretno obvladam osebne ali dvoumne teme.
79. Krizne situacije me vznemirjajo in zabavajo.
80. Ljudem se pogosto zdim nečustven.

Točkovanje

Vsaka trditev, ki ste jo odključali, vam prinese točko. Ostale ne prinašajo točk. Na spodnjem seznamu označite, katere trditve ste odključali. Učni tip, pri katerem boste izbrali največ odgovorov, se po vsej verjetnosti najbolj ujema z vašim stilom učenja.

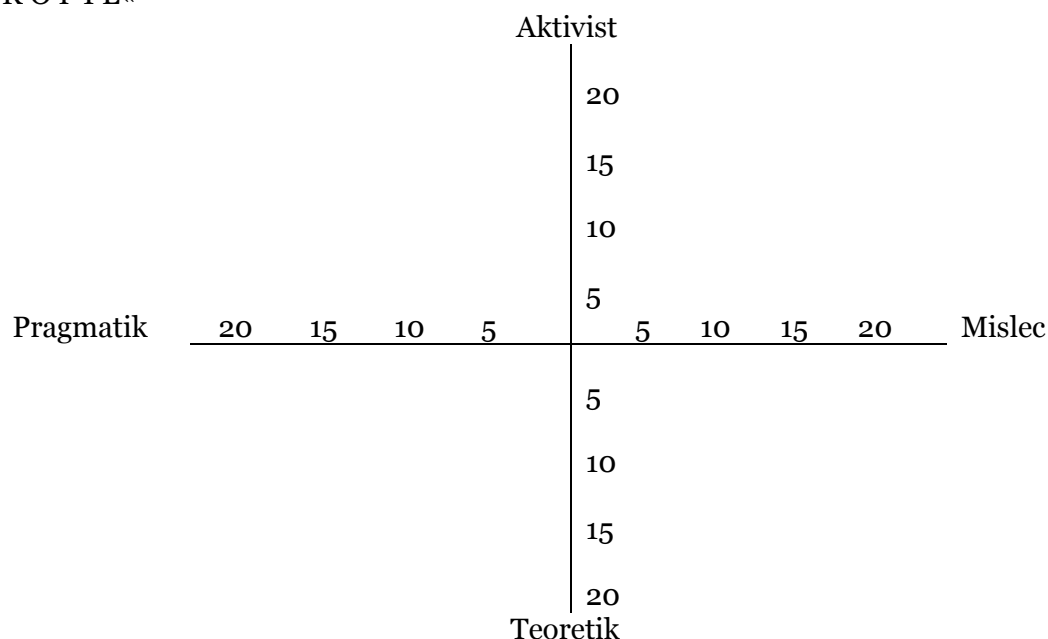
	2	7	1	5
	4	13	3	9
	6	15	8	11
	10	16	12	19
	17	25	14	21
	23	28	18	27
	24	29	20	35
	32	31	22	37
	34	33	26	44
	38	36	30	49
	40	39	42	50
	43	41	47	53
	45	46	51	54
	48	52	57	56
	58	55	61	59
	64	60	63	65
	71	62	68	69
	72	66	75	70

	74	67	77	73
	79	76	78	80
SKUPAJ:				
	Aktivist	Mislec	Teoretik	Pragmatik

JAKOST UČNEGA STILA GLEDE NA REZULTAT

Aktivist	Mislec	Teoretik	Pragmatik	
20	20	20	20	Zelo močno izražen stil
19				
18		19		
17			19	
16	19	18	18	
15		17	17	
14				
13	18	16	16	Močno izražen stil
12	17	15	15	
11	16	14	14	
10	15	13	13	Srednje izražen stil
9	14	12	12	
8	13	11	11	
7	12	10	10	
6	11	9	9	Šibko izražen stil
5	10	8	8	
4	9	7	7	
3	8	6	6	Zelo šibko izražen stil
	7	5	5	
	6	4	4	
2	5	3	3	
	4	2	2	
	3	1	1	
	2	0	0	
0	1	0	0	

Preberite še nekaj značilnosti posameznih stilov. Veljajo za vas?

Aktivisti	
<i>Prednosti:</i> Fleksibilni in široki. Srečni, da se česa lotijo. Srečni, ko se znajdejo v novih situacijah. Optimisti do vsega novega in zato nikoli ne nasprotujejo spremembam.	<i>Slabosti:</i> Velikokrat prehitro ukrepajo, ne da bi pomislili na posledice. Pogosto po nepotrebem tvegajo. Preveč naredijo sami, samo da so v središču pozornosti. Zaženejo se v delo brez primerne priprave. Izvedba nalog ali utrjevanje jih dolgočasita.
Misleci	
<i>Prednosti:</i> Previdni. Temeljiti in sistematični. Premišljeni. Znajo poslušati druge in zbirajo informacije. Redko se naglo odločijo.	<i>Slabosti:</i> Ne sodelujejo neposredno, ampak se raje držijo v ozadju. Odločajo se počasi. Preveč so previdni in ne tvegajo dovolj. Niso asertivni – ne pojavljajo se v javnosti in nikoli ne »poklepetajo«
Teoretiki	
<i>Prednosti:</i> Logični misleci. Razumski in objektivni. Uspešno »pripravijo teren«. Disciplinirani.	<i>Slabosti:</i> Preozko razmišljajo. Nikoli ne najdejo opravičila za oklevanje in nered. Nestrpni do vsega subjektivnega ali intuitivnega. Polni "moraš, treba je".
Pragmatiki	
<i>Prednosti:</i> Radi preizkušajo ideje v praksi. Praktični, vedno na tleh, realisti. Poslovni – takoj preidejo k bistvu. Usmerjeni v tehniko.	<i>Slabosti:</i> Zavračajo vse, kar se jim zdi brez praktične vrednosti. Teorija in zakoni jih ne zanimajo preveč. Ko rešujejo probleme, prevečkrat zgrabijo prvo rešitev. Nepotrpežljivi z ljudmi, ki preveč besedičijo. V povprečju jih zanimajo bolj naloge kot ljudje.

Daljša razlaga

Aktivisti

Splošen opis:

Aktivisti se popolnoma vključijo in nimajo predsodkov pred novimi izkušnjami in spoznanji. Uživajo v danem trenutku in so srečni, da so izpostavljeni neposrednim izkušnjam. So vedoželjni, niso nezaupljivi in se navdušujejo nad vsem novim. Njihova filozofija je »Vse je treba enkrat poskusiti.«. Ne ozirajo se na opozorila. Njihovi dnevi so zapolnjeni z aktivnostmi. S kratkoročnim kriznim managementom se ukvarjajo za zabavo. Probleme rešujejo z viharjenjem možganov. Takoj, ko se poleže navdušenje nad eno aktivnostjo, se že zaposlijo z iskanjem nove. Pripravljeni so se soočiti z izzivi novih izkušenj, vendar se dolgočasijo z izvedbo in dolgotrajnimi postopki. So družabni, v centru pozornosti in želijo, da se vse dogaja okoli njih.

Aktivisti se naučijo največ, kadar:

- ☺ se srečujejo z novimi izkušnjami/problemi/priložnostmi, ker se učijo iz njih;
- ☺ se lahko vključijo v hitre »tukaj in zdaj« aktivnosti, kot so na primer igre, igre vlog, tekmovanje med skupinami;
- ☺ je veliko vznemirljivih, kriznih ali celo dramatičnih situacij, ki se hitro spreminjajo;
- ☺ so v središču pozornosti, vodijo sestanke, razprave ali predstavitve;
- ☺ lahko »rojevajo« ideje, ne da bi jih pri tem ovirale različne strukture;
- ☺ so potisnjeni v posel, ki se jim zdi zahteven, ker dobijo premalo virov ali jih spremljajo neugodne razmere;
- ☺ delajo v skupini, vendar ostali člani skupine upoštevajo njihove ideje in njihove rešitve;
- ☺ se je treba zadeve lotiti takoj.

Aktivisti se naučijo najmanj, kadar:

- ☺ morajo biti pasivni, poslušati predavanja, samogovore, razlage, izjave o tem, kaj bi se moralo narediti;
- ☺ samo berejo ali opazujejo;
- ☺ morajo stati v ozadju in se ne vključujejo v dogajanje;
- ☺ morajo analizirati in razlagati množico različnih podatkov;
- ☺ narava dela zahteva samostojno delo, kot npr. branje, pisanje, samostojno razmišljanje;
- ☺ morajo vnaprej preceniti, kaj pričakujejo od seminarja in na koncu oceniti, kaj so pridobili;
- ☺ jim ponujajo teoretične trditve, na primer razlago vzrokov ali ozadja;
- ☺ morajo kar naprej ponavljati isto delo, npr. vaditi;
- ☺ morajo natančno upoštevati navodila in imajo le malo maneverskega prostora;
- ☺ morajo narediti neko delo pretirano natančno ali popravljati drobne napake.

Kako lahko krepimo aktivistov način učenja/delovanja?

- ☺ Počnite nekaj novega, kar doslej še niste počeli. Na delo oblecite nekaj nenavadnega, preuredite učni prostor.
- ☺ Urite se v iniciranju pogovorov s tujci na konferencah, zabavah, srečanjih in shodih.
- ☺ Dan si razdelite s spreminjanjem aktivnosti vsake pol ure.
- ☺ Bodite v središču pozornosti. Prostovoljno se javite, da boste predsedovali srečanju ali predavali.
- ☺ Urite se v razmišljanju na glas in stoje.

Razmišljujoči

Splošen opis:

Razmišljujoči tipi se raje umaknejo, da pretehtajo izkušnje in jih obravnavajo iz različnih zornih kotov. Zbirajo podatke iz različnih virov in radi temeljito razmislijo o njih, preden oblikujejo zaključke. Temeljito zbiranje in analiziranje informacij o izkušnjah in dogodkih je zanje zelo pomembno, zato odlagajo dokončne odločitve tako dolgo, kot je le mogoče. Njihova filozofija je biti previden. So razmišljujoči ljudje, ki radi preučijo vse možne izide in zaplete preden se odločijo za aktivnost. Na srečanjih in razpravah raje sedijo v ozadju. Uživajo v opazovanju drugih ljudi. Poslušajo druge in povejo svoje mnenje šele, ko so prepričani o pravi usmerjenosti. Raje so nekoliko odmaknjeni, obdani s poljem tolerance in umirjenosti. Njihovo delovanje je vpeto v širšo sliko, ki vključuje tako preteklost kot sedanjost, tako opažanja drugih kot svoja lastna.

Razmišljujoči tipi se naučijo največ, kadar:

- ☺ jim dovolijo ali jih spodbujajo k temu, da opazujejo, razmišljajo, premlevajo;
- ☺ lahko stojijo v ozadju in poslušajo ali opazujejo, npr. skupino pri delu; na sestanku sedijo zadaj in gledajo film ali video;
- ☺ lahko izvajajo zelo zahtevna raziskovanja, zbirajo informacije, poskušajo priti stvarem do dna;
- ☺ lahko premislijo, preden storijo, razumejo, preden komentirajo; imajo čas, da se pripravijo, preberejo vnaprej in si pripravijo kratke informacije;
- ☺ imajo priložnost, da pregledajo, kar so storili in česa so se naučili;
- ☺ morajo izdelati natančne analize in poročila;
- ☺ jim drugi pomagajo, da izmenjajo stališča brez nevarnosti, se pravi z vnaprejšnjim dogovorom;
- ☺ se lahko odločajo brez natančnih časovnih omejitev.

Razmišljujoči tipi se naučijo najmanj, kadar:

- ☺ jih porinejo v središče pozornosti tako, da nastopajo v vlogi predsedujočega ali vodje ali če igro vlog opazuje skupina ljudi;
- ☺ jih vključijo v takšne okoliščine, ki zahtevajo hitre akcije brez temeljitega razmišljanja;
- ☺ morajo hitro reagirati ali potegniti ideje iz rokava;
- ☺ ne dobijo dovolj podatkov, iz katerih bi lahko sklepali;
- ☺ dobijo okrnjena navodila o tem, kako se lotiti naloge;
- ☺ jih priganjajo roki in morajo opraviti več stvari hkrati;
- ☺ zaradi narave dela ne morejo biti povsem dosledni.

Kako lahko krepite način učenja/delovanja razmišljujočega tipa osebnosti?

- ☺ Urite se v opazovanju obnašanja ljudi na srečanjih, sestankih.
- ☺ V dnevnik si zapisujte, kaj se je dogajalo tekom dneva, razmišlajte o dnevni dogodkih in na osnovi tega poskusite oblikovati zaključke.
- ☺ Po sestankih ali drugih srečanjih urite povzemanje oz. oblikovanje pogleda.
- ☺ Lotite se raziskovanja, ki zahteva zbiranje podrobnih podatkov iz različnih virov.
- ☺ Urite se v uglajenem načinu pisanja.
- ☺ Urite se v oblikovanju seznama za in proti določenemu postopku delovanja.

Teoretiki

Splošni opis:

Teoretiki prilagodijo in združijo opažanja v obsežne (kompleksne) in logične teorije. Probleme rešujejo vertikalno oz. navpično, logično – korak za korakom. Različna dejstva prilagajajo v razumljive teorije. So perfekcionisti, ki ne počivajo, dokler niso stvari jasne in postavljene v racionalno shemo. Radi razčlenjujejo in sestavljajo. Navdušujejo se za temeljne predpostavke, načela, teorije, modele in sistemsko razmišljanje. Njihova filozofija temelji na racionalnosti in logiki. Pogosto si zastavljajo vprašanje: “Ali je to smiselno?”, “Kako se to ujema s tem?”, “Katere so osnovne predpostavke?”. Radi so neodvisni, analitični in predani racionalni objektivnosti, kot pa subjektivnosti in dvomnosti. Njihov pristop k problemom je logičen. To je njihov miselni niz in strogo zavračajo vse, kar ni v skladu s tem. Prednost dajejo zanesljivosti in počutijo se neprijetno pri subjektivnih ocenah, lateralnem razmišljanju in vsakršnem improviziranju.

Teoretiki se naučijo največ, kadar:

- ☺ je ponujeno delo del sistema, modela, koncepta, teorije;
- ☺ imajo dovolj časa, da metodično raziščejo zveze in povezave med idejami, dogodki in situacijami;
- ☺ imajo možnost, da preizkusijo in preverijo osnovno metodologijo, domnevo ali logiko, ki stoji za njimi, tako da sodelujejo v razpravah za razčiščenje protislovij;
- ☺ se znajdejo v situacijah, ki imajo jasen namen;
- ☺ lahko poslušajo ali prebirajo ideje in koncepte, ki poudarjajo razumskost in logiko in so dobro argumentirani;
- ☺ lahko analizirajo in kasneje posplošujejo vzroke za uspeh ali neuspeh;
- ☺ jim ponudijo zanimive zamisli in koncepte, čeprav trenutno še niso uresničljivi;
- ☺ od njih zahtevajo, da razumejo zapletene situacije in v njih tudi sodelujejo.

Teoretiki se naučijo najmanj, kadar:

- ☺ so potisnjeni v delo, ki nima niti konteksta niti očitnega namena;
- ☺ morajo sodelovati v situacijah, kjer poudarjajo čustva in občutke;
- ☺ opravijo nenačrtovane aktivnosti, kjer je veliko nejasnosti, na primer reševanje odprtih problemov ali senzitivne treninge;
- ☺ morajo delati nekaj, kar nima jasnih teoretičnih osnov, ali se morajo o tem celo odločiti;
- ☺ se morajo lotiti metod, ki jim dopuščajo veliko možnih rešitev ali so si celo nasprotujoče in ne dopuščajo poglobljenega pristopa;
- ☺ dvomijo v verodostojnost;
- ☺ ko vidijo, da je zadeva plitka, površna ali se izkaže kot prevara;
- ☺ se ne ujamejo z ostalimi udeleženci, kjer je preveč aktivistov ali ker se jim zdijo premalo inteligentni.

Kako lahko krepite teoretikov način učenja/delovanja?

- ☺ Berite nekaj “težkega” in miselno zahtevnega.
- ☺ Urite se v prepoznavanju protislovij / slabosti v argumentih drugih.
- ☺ Analizirajte zapleteno situacijo ter ugotovite, zakaj se je razvijala v takšni smeri ter, kaj bi bilo mogoče storiti drugače in v kateri fazi.
- ☺ Urite se v strukturiranju situacij tako, da se bodo lahko nemoteno in zanesljivo odvijale v načrtovani smeri.

Splošni opis:

Pragmatiki radi preizkušajo ideje, teorije in tehnike ter se prepričajo o njihovem delovanju v praksi. Iščejo nove ideje in jih ob prvi priložnosti praktično preizkusijo. Iz sestankov z vodji se vrnejo polni novih idej, ki jih hočejo preizkusiti tudi v praksi. Radi pridejo zadevi do dna in z idejami, ki se jim zdijo zanimive, delajo hitro ter zaupno. So neposredni in nepotrpežljivi pri razmišljujočih in neomejenih razpravah. So zelo praktični, stojijo trdno na tleh ter radi sprejemajo praktične odločitve ter tako rešujejo probleme. Probleme in priložnosti sprejemajo kot izzive. Njihova filozofija je: "Vedno obstaja boljši način!" in "Če deluje, je dobro!".

Pragmatiki se naučijo največ, kadar:

- ☺ Poiščejo jasno povezavo med zadevo in problemom ali priložnostjo na svojem delovnem mestu;
- ☺ spoznavajo tehnike, ki se jim zdijo takoj uporabne v praksi, na primer, kako prihraniti čas, kako napraviti dober vtis ali kako ravnati z nerodnimi ljudmi;
- ☺ dobijo priložnost, da se neke tehnike naučijo z neposrednim sodelovanjem s strokovnjakom, ki jo že obvlada;
- ☺ jih izpostavijo modelom, ki jih lahko osvojijo, na primer, kako postati ugleden šef;
- ☺ jih naučijo tehnik, ki jih lahko aplicirajo na trenutno situacijo v službi;
- ☺ imajo priložnost, da svoje novo pridobljeno znanje lahko takoj uporabijo v praksi;
- ☺ izgleda aktivnost, ki se jih učijo, veljavna, npr. da je to zelo dobra "simulacija" resničnih situacij;
- ☺ se lahko osredotočijo na praktična vprašanja, na primer na načrtovanje z jasnimi cilji, iskanje preprostejših rešitev, dajanje koristnih nasvetov.

Pragmatiki se naučijo najmanj, kadar:

- ☺ učenje nima takojšnje in jasne praktične vrednosti;
- ☺ organizatorji prihajajo "z drugega sveta" in posredujejo teorijo in splošne zakonitosti;
- ☺ ni jasnih smernic, kako narediti;
- ☺ se jim zdi, da ljudje hodijo v začaranem krogu in se ne premaknejo dovolj hitro;
- ☺ njih politika, vodja ali osebni razlogi ovirajo pri izvedbi;
- ☺ aktivnost, ki se je naučijo, ne prinaša nobene neposredne koristi, kot so boljša plača, krajši sestanki, napredovanje,...

Kako lahko krepite pragmatikov način učenja/delovanja?

- ☺ Na sestankih in razpravah se osredotočite na izdelavo akcijskih načrtov.
- ☺ Proučujte tehnike, ki jih uporabljajo drugi in jih tudi sami preizkusite.
- ☺ Naj vas nadzorujejo strokovnjaki, ki lahko opazujejo vašo tehniko in vam povedo, kako jo lahko izboljšate.

Vaja 11: Pogovor o učnih stilih

4. Izguba strahu pred preverjanjem

Ljudje občutimo strah kot neko neprijetno stanje vznemirjenosti. Ponavadi se pojavi takrat, ko se čutimo neposredno ogroženi zaradi okoliščin, ki nam predstavljajo dejansko nevarnost ali pa so le domnevno sovražne.

»Določena stopnja strahu oziroma vznemirjenosti pred preverjanji znanja, v smislu tega, da vam predstavlja stresno situacijo, je razumljiv in povsem običajen odziv.«

- * V trenutku, ko gre zares, celo pomaga, da iz sebe potegnete najboljše.
- * Zaskrbljujoče je, kadar strahovi postanejo tako izraziti, da znižujejo vašo učinkovitost v testni situaciji ali celo škodljivo vplivajo na zdravje.
- * Pojavljajo se lahko motnje spanja, apetita, bolečine v različnih delih telesa.
- * Če se vam dogaja, da vas, čeprav ste se na preverjanje vestno pripravili, pri opravljanju ovira tesnoba, ki je lahko tako huda, da je ne morete nadzorovati, še manj pa zbrati svojih misli in se osredotočiti na reševanje naloge, poiščite pomoč.
- * Če potrebujete pomoč, to ne pomeni, da je z vami kaj narobe. Pomeni le to, da ste dovolj pogumni, da ste se s problemom pripravljeni soočiti.
- * Pri vzpostavljanju ustreznega odnosa do preverjanj znanja (in do drugih stresnih situacij v življenju) je zelo velikega pomena, da imate ob sebi zaupno osebo, s katero se lahko pogovorite o vsakršni temi, ji zaupate vse pomisleke in skupaj z njo poiščeta rešitve.

Kako se soočiti s strahom, kdo vam lahko pomaga in ali se ga lahko znebite?

- ✓ Pomoč velja poiskati, kadar so socialni odnosi in situacije za vas stalni vir nezadovoljstva, stresa in razočaranja, morda celo nasilja, ali kadar se v nobeni družbi ne morete zares sprostiti.
- ✓ Takrat vam lahko pomaga pogovor s svetovalnim delavcem ali strokovnjakom za duševno zdravje, ki bo tudi zmožni opredeliti, kje imajo vaše težave svoj izvor, in bo na tej osnovi učinkovito pomagal.

- ✓ Pri premagovanju tesnobe vam bodo pomagale dihalne in raztezne vaje, tehnike preusmerjanja misli, predvsem pa dosledno izpostavljanje situacijam, ki vas navdajajo s tesnobo, in aktivno spoprijemanje z njimi. Tega se lahko lotite sami ali ob pomoči strokovnjaka, denimo psihologa.«
- ✓ Pri obvladovanju čustvenih in razpoloženskih nihanj pa si lahko pomagata tudi sami, in sicer s čim bolj zdravim življenjskim slogom, ki vključuje skrb za telo (zdrava prehrana, zmerno telesno gibanje ali resnejše ukvarjanje s kako športno dejavnostjo, zadostna količina in kakovost spanja), duševnost (zavedanje pomena pozitivne samopodobe in njeno vzdrževanje, vključitev prijetnih in sproščujočih aktivnosti v vsakdan, aktivno predelovanje sprotnih stisk) in socialne odnose (druženje z ljudmi, ki so vam v oporo, nam dajejo pozitivno energijo, nas imajo radi in nas podpirajo).
- ✓ Strahov ne morete izključiti in odpraviti, saj so sestavni del življenja. Naučite se jim lahko prisluhniti in jih kontrolirati, saj s strahom navdajajoča situacija, ki jo obvladate, tako postane izziv in prispeva k izgradnji samozaupanja.
- ✓ Pomagata si lahko že tako, da si negativne scenarije predstavljate, saj je to že ena oblika izpostavljanja, ki pripomore k temu, da sčasoma sprejmete vse možne razplete neke situacije in se vanjo podate bolj pogumni.
- ✓ Zlato pravilo: »Bolj kot pred strahovi bežimo, bolj nas bodo preganjali, izpostavljanje (pa čeprav v mislih) pa jih bo vse bolj blažilo.
- ✓ Ob tem ne smete pozabiti na vizualizacijo pozitivnih razpletov, ki jih, kadar smo ljudje napeti, radi potiskamo v ozadje ali jih sploh odmislimo.«
- ✓ Zavedajte se, da lahko vsi, tudi vi, prispevate k zmanjševanju strahov, skrbi in stisk drugih.
- ✓ Z nekaj občutka in posluha za drugega iz dneva v dan lahko neko življenje olajšate in polepšate, bolj kot bi se tega morda zavedali. Vendar to žal velja tudi v nasprotni smeri, če ste brezbrizni in netaktni.«

Trema, strah pred neuspehom in javnim nastopanjem, ... Vse to so normalni spremljevalci v življenju večine ljudi. **Je pa res, da če ta strah postane preveč hromeč, ti lahko zelo zagreni življenje in izniči tvoj trud in delo, ki si ga vložila v učenje.**

Zagotovo je neprijetno, če se ti take stvari pogosto dogajajo, saj se tvoj strah le še pogloblja.

- ✓ **Težavo poskusi odpraviti z vajo.** Pred vsakim preizkusom znanja ali kakšnim drugim dogodkom, kjer se moraš izpostavljati, si poskušaj ta dogodek že prej čim bolj predstavljati.
- ✓ Npr. doma, ko se učiš, si v mislih predstavljal učilnico, kjer boš morala recitirati, učiteljico kako te gleda in tudi ves razred sošolcev. Nato si

predstavljaš še sebe, kako samozavestno govoriš pred vsemi. Vadi glasno branje oz. pripovedovanje pred kakšnim prijateljem ali domačimi.

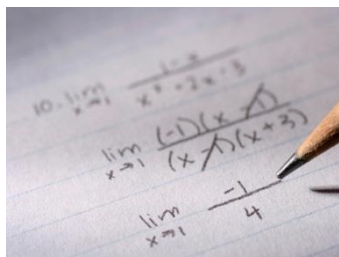
- ✓ Govori oz. beri z močnejšim glasom, kakor ga uporabljaš po navadi. Stavke oblikuj in izgovarjaj skrbno, razločno in s poudarkom. Ne preskakuj manj pomembnih delov zato, ker misliš, da so te poslušalci že sili in se jim ne ljubi poslušati. Take vzgibe kar ignoriraj. Pomembno je, da se privadiš zvoku lastnega glasu ter premagaš strah pred tišino in to je najlažji način, da ti uspe.

Podlaga tvojega strahu so najbrž pretekle slabe izkušnje.

- ✓ Morda je bila dovolj celo samo ena izkušnja, da te je vrgla iz tira in se zdaj tvoja nesamozavest igračka s tabo.
- ✓ Moraš se zavestno odločiti in si dopovedati, da tvoj strah nima osnove, saj si se naučila, pripravila in torej obvladaš.
- ✓ Pomembno je, da sebi ponovno dokažeš, da ti lahko uspe. Potem se bo tvoje prepričanje v uspeh začelo utrjevati in strah bo popolnoma izginil. Še vedno boš čutila vznemirjenje pred nalogami in nastopi, vendar bo to zaradi pričakovanja novih izzivov in uspehov, ki jim bodo sledili.

Vaja12: Pogovor o tremi, strahu pred preverjanjem in kaj lahko storim, da ju zmanjšam.

5.1. Učni list 1 - Osnovni merski podatki

1. Vpišite manjkajoče podatke in odgovorite na vprašanja./ Enter missing data and answer the questions.

Ime	starost/ age	višina/ height	št. čevljev/ foot size	obseg glave/ head range	širina ramen/ shoulder width	dolžina roke (od rame do konice prstov)/ arm length
Saša		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm
		cm		cm	cm	cm

- a) Kdo je najvišji/Who is the tallest? _____
- b) Kdo je najnižji/Who is the lowest? _____
- c) Za koliko je/for how much is _____ višji od /taller
from _____?
- _____
- d) Razvrsti ženske po višini od najvišje do najnižje/ Sort the women from the highest to the lowest.
- _____
- _____
- _____
- e) Razvrsti moške po višini od najnižjega do najvišjega/Sort the men from the lowest to the highest.
- _____
- _____
- _____
- f) Kakšna je razlika v višini med moškimi in ženskami/What is the difference in height between men and women? _____
- g) Izračunajte skupno širino ramen/ Calculate the total width of the shoulder.
- _____
- _____

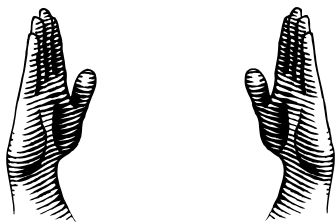
2. Vrišite višine posameznikov v spodnjo tabelo. 1 kvadratak predstavlja 5 cm./ Draw height of individuals in the table below. One square represents 5 cm.

																				42
150																				
140																				
130																				
120																				
110																				
100																				
Imena																				5 cm

3. Strnite podatke v kratko besedilo in ga zapišite./ Collapse the data in a short text and write it down.

numbers

5.2. Učni list 2 - Moja dežela v številkah my country in

- 1. Spodaj so nekatere številke za Slovenijo. Prosim pripravite po spodnjem zgledu tudi za vašo deželo.
Below are some numbers for Slovenia. Please prepare by following example for your country.**

a) Največje mesto po številu prebivalcev/The biggest city in Slovenia

Ljubljana: 258.873

b) Dolžina državne meje/Lenght of state border

Skupna: 1370 km

c) Dolžina morske obale/coastline

43 km

d) Površina ozemlja/area of the territory

20 273 m²

e) Število prebivalcev/number of citizens

2 055 527

f) Države, na katere meji Slovenija/country which borders your country

Italija – zahod, Avstrija-sever, Madžarska severovzhod, Hrvaška – jugovzhod

g) Najvišji slovenski vrhovi/highest mountains

Triglav – 2864 m

Škrlatica – 2740 m

Mangart – 2679 m

h) Najdaljše slovenske reke/longest rivers

Sava – 218 km

Drava – 142 km

Kolpa – 118 km

i) Največje jezero/biggest lake

Cerkniško jezero – 10,5 km dolgo, 5 km široko

j) Največje stalno jezero

Bohinjsko jezero – 4350 m dolgo

k) Najvišja zgradba/tallest building

trboveljski dimnik - 360 m visok dimnik Termoelektrarne Trbovlje (TET), ki je hkrati najvišji dimnik v Evropi/Trbovlje chimney - 360 m high chimney Trbovlje Thermal Power Plant (TPP), which is also the tallest chimney in Europe.

l) Najvišja zgradba-poslopje

Kristalna palača - 89 metrov visoki nebotačnik v ljubljanskem BTC-ju/ Crystal Palace - 89 meters high skyscraper in Ljubljana's BTC

m) Najvišji Slovenec/tallest slovenian

Primož Brezec – 218 cm, basketball player

2. V tabelo vnesite podatke za vsako deželo posebej (Slovenija, Somalija, Honduras, Venezuela, Rusija)/Take the data for each country into the chart

Število prebivalcev/number of citizens:

2.000 000					
1.000 000					
Št. prebival/država	Slovenija	Somalija	Honduras	Venezuela	Rusija

Reke/rivers:

500					
250					
Km/država	Slovenija	Somalija	Honduras	Venezuela	Rusija

Najvišja gora/highest mountain:

1000					
500					
m/država	Slovenija	Somalija	Honduras	Venezuela	Rusija

3. Pripravite ustni povzetek najvišjih, najdaljših, največjih... vaše dežele.

Lahko si pomagate s kratkimi opornimi točkami.

Make oral synthesis for your country (the largest, the biggest, the highest,...). You can write down short starting points.

5.3. Učni list 3 - Računske operacije

1. SEŠTEVANJE/ADDING, AGGREGATION

Make 6 accounts with the number bellow./ Tvorì 6 računov s spodnjimi števili.

13, 45, 190, 456, 660, 1000;

2. ODŠTEVANJE/COUNTDOWN

Make 6 accounts with the number bellow. Make test./ Napiši in izračunaj 6 računov s spodnjimi števili. Naredi preizkus.

50, 30, 120, 45, 578, 903;

3. MNOŽENJE/MULTIPLICATION

Multiply those numbers./ Množi ta števila.

6, 9, 5, 10, 100, 4, 3, 2, 7, 14, 55, 89, 109;

4. DELJENJE/DIVIDING

Divide the accounts bellow. Make test./Deli spodnje račune. Naredi preizkus.

$8 : 8 =$

$15 : 5 =$

$60 : 6 =$

$55 : 11 =$

$40 : 10 =$

$35 : 7 =$

$42 : 6 =$

$28 : 7 =$

$63 : 9 =$

$100 : 20 =$

$140 : 70 =$

$188 : 2 =$

$45 : 9 =$

$30 : 6 =$

$400 : 50 =$

5. PRETVORI DOLŽINSKE MERSKE ENOTE/ CONVERT THE LONGITUDINAL UNITS
kilometer - km, meter - m, decimeter - dm, centimeter - cm, milimeter – mm

$$1 \text{ km} = 1\,000 \text{ m} = 10\,000 \text{ dm} = 100\,000 \text{ cm} = 1\,000\,000 \text{ mm}$$

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm} = 1\,000 \text{ mm}$$

$$1 \text{ dm} = 10 \text{ cm} = 100 \text{ mm}$$

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$$

$$15 \text{ m} = \dots\dots\dots\text{dm} \quad 4 \text{ cm} = \dots\dots\dots\text{mm}$$

$$103 \text{ mm} = \dots\dots\text{m}\dots\dots\text{dm}\dots\dots\text{cm}\dots\dots\text{mm}$$

$$12 \text{ dm} = \dots\dots\dots\text{cm} \quad 5 \text{ m } 4 \text{ cm} = \dots\dots\dots\text{cm}$$

$$3 \text{ cm } 2 \text{ mm} = \dots\dots \text{mm}$$

$$1500 \text{ m} = \dots\dots\text{km}\dots\dots\text{m}$$

$$6 \text{ km } 5 \text{ m} = \dots\dots\dots\text{m}$$

6. COUNT/ŠTEJ

- 1, 3, 5,
- 10, 20, 30,
- 5, 10, 15,
- 25, 40, 55,
- 100, 200, 300,
- 110, 220, 330,
- 40, 60, 80,
- 100, 90, 80,
- 1000, 800, 600,
- 550, 450, 350,
- 440, 420, 400,
- 390, 350, 310,
- 102, 101, 100,
- 76, 74, 72,

7. VEČJE, MANJŠE, JE ENAKO/ BIGGER, SMALLER, THE SAME

$$45 \quad 78$$

$$67 \quad 760$$

$$89 \quad 98$$

$$106 \quad 1060$$

$$33 \times 10 \quad 10 \times 33$$

$$50 : 10 \quad 40 : 8$$

$$100 - 46 \quad 6 \times 9$$

$$345 - 123 \quad 670 - 550$$

$$12 \text{ cm} \quad 120 \text{ mm}$$

$$6 \text{ m } 5 \text{ cm} \quad 65 \text{ mm}$$

$$90 \text{ km} \quad 9000 \text{ m}$$

$$12 \text{ m} \quad 21 \text{ dm}$$

5,5t

5.4. Učni list 4 - Utežne merske enote/Mass units

1 t = 1000 kg
1 kg = 100 dag
1 dag = 10 g
1 g = 1000 mg

Zapomni si/Remember!

Pri pretvarjanju malih enot v večje, moraš deliti./To convert small units into large units you divide. (÷)

Pri pretvarjanju večjih enot v manjše, moraš množiti./To convert large units to small units you multiply. (×)

Primer:

For example:

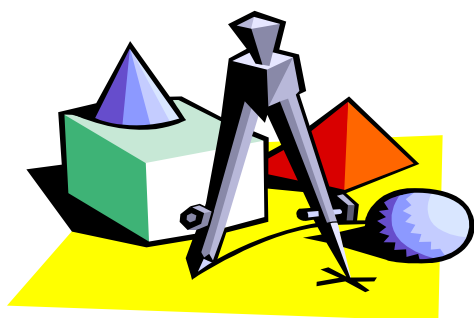
$$\begin{array}{l}
 \text{mm} \xrightarrow{\div 10} \text{cm} \xrightarrow{\div 100} \text{m} \xrightarrow{\div 1000} \text{km} \\
 \text{km} \xrightarrow{\times 1000} \text{m} \xrightarrow{\times 100} \text{cm} \xrightarrow{\times 10} \text{mm}
 \end{array}$$

Naloga/work

Zapiši različne mase iz vsakdanjega življenja./ Note the different masses of everyday life.

Učni list 5: geometrija/geometry

1. Nariši premico, daljico, poltrak in vse označi.
Draw a line, line segment, ray and all marked.
2. Nariši daljico AB, dolgo 5 cm in jo označi.
Draw a line segment AB, 5 cm long and marked.
3. Nariši 3 vzporedne premice, označi.
Draw three parallel lines, mark.
4. Premica t je pravokotna na premico r . Nariši in označi.
Line t is a straight line rectangular to the line r . Draw and mark.
5. Nariši pravokotnik in kvadrat. Označi, v čem je razlika med tema dvema likoma?
Draw a rectangle and a square. Mark, what's the difference between these two figures/shapes?

1. Pravokotnik/Rectangle

$a = 7 \text{ cm}$, $b = 4 \text{ cm}$

2. Kvadrat/Foursquare

$a = 5 \text{ cm}$

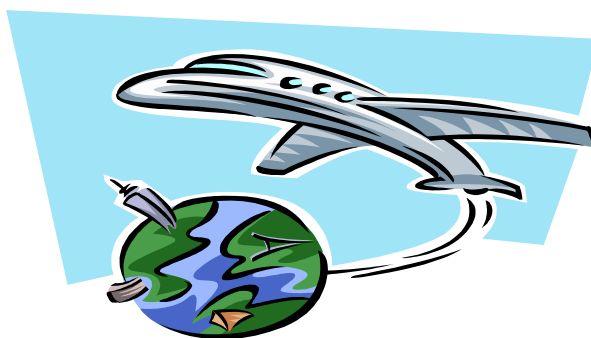
6. Krog ima polmer 3 cm. Nariši in označi! / The circle has a radius of 3 cm. Draw and mark!

6. Individualni izdelek

MOJA SANJSKA DESTINACIJA / MY DREAM DESTINATION

KJE?/WHERE?

ČASOVNI PAS/TIME ZONE*

KAKO DALEČ JE?/HOW FAR IT IS?

ZNAČILNOSTI/FEATURES

POSEBNOSTI/SPECIAL

NAJPRIMERNEJŠI PREVOZ/ PREFERRED TRANSPORT

KDAJ?/WHEN?

---

*Časovni pasovi so deli Zemljine površine, ki imajo določen isti čas. Teoretično jih je na Zemlji 24, v praksi pa meje ustrezajo mejam administrativnih enot ali geografskim posebnostim, ponekod pa je čas celo prilagojen.

Slovenija je v pasu UTC+1 (Srednjeevropski pas), ki je točen vzdolž 15. poldnevnik, kar poteka skoraj natančno čez sredino države.

*Time zones are parts of the Earth's surface having the same fixed time. Theoretically it is on Earth 24, but in practice limits correspond to administrative boundaries or geographical features, and in some cases even adjusted the time.

Slovenia is in the zone UTC +1 (Central Zone), which is exact along the 15th meridian, which runs almost exactly over the center of the country.

SLIKA, SKICA/PICTURE, PHOTO...

6. Viri in literatura

1. Blažič, M. (1998) Uvod v didaktiko medijev. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
2. Gerlič, I. (2000) Sodobna informacijska tehnologija v izobraževanju. Ljubljana: DZS.
3. Henke, H. (2001) Learning Theoriy: Applying Kolb's Learning Style Inventory with
4. Computer Based Training.
5. Marentič-Požarnik, B. (1995) Učni stili po Kolbu. V: Izziv raznolikosti. Stili spoznavanja,
6. učenja, mišljenja. Nova Gorica: Educa.
7. Priredila Marentič-Požarnik, B. (1995) Kolbov vprašalnik učnih stilov. V: Izziv raznolikosti.
8. Stili spoznavanja, učenja, mišljenja. Nova Gorica: Educa.
9. Marentič-Požarnik, B. (1992) Izkustveno učenje...V: Sodobna pedagogika, št. 1-2.

